

Palkansaaajakeskusjärjestöjen kannanotto

Palkansaaajakeskusjärjestöt SAK, Akava ja STTK eivät hyväksy toimia ja tapaa, joilla hallitus tässä esityksessään pyrkii vahvistamaan Suomen kustannuskilpailukykyä.

Esitykseen sisältyvien säännösehdotusten vaikutusarviot ja työllisyysvaikutukset ovat puutteellisesti selvitetty ja ne perustuvat lukuisiin epävarmoihin ja epämääräisiin oletuksiin. Valmistelu on ollut hätäistä ja poukkoilevaa eikä vastaa lainsäädännöltä edellytettyjä selkeys- ja kaikkiin säännösesityksiin liittyy lukuisia juridisia ja tulkinnallisia epäselvyyksiä. Esitys ei myöskään ole säädöspolitiikan näkökulmasta johdonmukainen: lainsäädännön selkiyttäminen ja hallinnollisen taakan keventäminen tunnustetaan hallitusohjelmassa muutoin, mutta tällä esityksellä lainsäädäntöä monimutkaistetaan.

Esitys ei ole tasapuolisesti valmisteltu, koska työntekijöiden etujen heikennykset on valmisteltu yksityiskohtaisesti ja kollektiivitason sopimisen mitätöiden, mutta työntekijöiden asemaa edes jossakin määrin parantavat esitykset ovat sekä säädösteknisesti että varsinaiselta sisällöltään hyvin keskeneräisiä, sisällöltään määrittelemättömiä ja laajasti työntekijöiden oikeuksia heikentävän työnantajatulkinnan mahdollistavia.

Esityksen toimenpiteet ovat ristiriidassa sen tavoitteiden toteutumisen kannalta. Oletettu kustannuskilpailukyyn paraneminen ei itsessään luo uusia työpaikkoja eikä laske työllistämiskynnystä. Monimutkainen ja sattumanvaraiseen tulkintaan johtava esitys todennäköisesti nostaa työllistämiskynnystä.

Hallitus on rakentanut esityksensä määräaikaisuuden pohjalle. Kuitenkin vaikutusarvioinnissa erityisesti epäsuorat vaikutukset julkisen sektorin talouteen on laskettu ikään kuin muutokset olisivat pysyviä. Tämä ajatus käy esityksen sanamuodoista myös nimenomaisesti esiin: työehtojen ei ole ajateltukaan palautuvan nykytasolle esityksen voimassaolon jälkeen. Työehtojen ja työn hinnan määrittely ollaan aikeissa politisoida pidemmälläkin aikavälillä. Palkansaaajakeskusjärjestöjen mielestä tämä on omiaan vähentämään Suomen kiinnostusta investointikohteena ja omiaan jähmettämään korkeaan jalostusarvoon ja osaamiseen perustuvan taloudellisen kehityksen.

On oletettavaa, että esitetyt säännösmuutokset tulevat aiheuttamaan vakavia soveltamis- ja tulkintaongelmia työ- ja virkaehtosopimusmääräysten, työsuhteessa vakiintuneeksi katsottavien työehtojen ja solmittavien uusien työsopimusten osalta. Säännösehdotukset rajoittavat työmarkkinaosapuolten keskeisiä sopimusoikeuksia vaarantaen koko työehtosopimusjärjestelmän neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän toimivuuden. Kollektiivisen sopimusvapauden rajoittaminen on ongelmallista ja ristiriidassa perustuslain ja Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten sekä ainakin lomarahan leikkauksen enimmäissääntelyn osalta EU:n perusoikeuskirjan kanssa, joten hallituksen esitys on perusteellisesti käsiteltävä perustuslakivaliokunnassa. Säännösesitykset ovat ongelmallisia myös yhdenvertaisuuden osalta liittyen mm. vanhojen ja uusien työntekijöiden eriarvoiseen kohteluun.

SAK, Akava ja STTK eivät ole neuvotelleet ehdotetuista muutoksista, vaan tulleet muodollisesti kuulluiksi työ- ja elinkeinoministeriön johdolla pidetyssä työryhmässä.

SAK

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Hakaniemenranta 1, 3. krs, 00530 Helsinki
PL 157, 00531 Helsinki
vaihe 020 774 000
www.sak.fi

STTK

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Mikonkatu 8 A, 6. krs, 00100 Helsinki
PL 421, 00101 Helsinki
vaihe (09) 131 521
www.sttk.fi

AKAVA

Akava ry
Maistraatinportti 2
00240 Helsinki
vaihe 020 7489 400
www.akava.fi